

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 341/08-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 30. októbra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť J. M., t. č. vo výkone väzby, zastúpeného advokátom JUDr. J. G., T., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 21 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd príkazom na domovú prehliadku Okresného súdu Trnava sp. zn. OS-TT-V-96-1/2007-OUS-Ntt z 24. októbra 2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. M. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. novembra 2007 doručená sťažnosť J. M., t. č. vo výkone väzby (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. J. G., T., v ktorej namieta porušenie svojho základného práva na nedotknuteľnosť obydlia podľa čl. 21 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských

práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) príkazom na domovú prehliadku Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. OS-TT-V-96-1/2007-OUS-Ntt z 24. októbra 2007.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľovi bol vyšetrovateľom Okresného riaditeľstva Policajného zboru, Úradu justičnej a kriminálnej polície Trnava pri výkone domovej prehliadky doručený príkaz na domovú prehliadku sp. zn. OS-TT-V-96-1/2007-OUS-Ntt vydaný okresným súdom 24. októbra 2007.

Sťažovateľ zastáva názor, že okresný súd sa pri vydaní predmetného príkazu neriadil ustanoveniami zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“), a to konkrétne náležitosťami uvedenými v § 181 v spojení s § 100 Trestného poriadku, pretože *„súd neuviedol žiadnu skutočnosť a žiadny úkon, z ktorého by vyplývala dôvodnosť nariadenia domovej prehliadky a napriek tomu ju nariadil.*

Takéto nariadenie domovej prehliadky je potom veľmi ľahko zneužitelné a v konečnom dôsledku znehodnocuje aj samotný predmet zákona vymedzený v ustanovení § 1 Tr. por., čo je vo vzťahu k súdnemu rozhodovaniu potrebné pri takýchto závažných veciach pokladať za chybu, ktorá má priamy vplyv na základné práva a slobody fyzických osôb.

Zneužitelnosť nariadenia domovej prehliadky bez náležitého odôvodnenia si uvedomoval aj zákonodarca, keď v zákone predpokladá také odôvodnenie príkazu na domovú prehliadku, ktoré je primerané odôvodneniu rozsudku (§ 182 ods. 2 Tr. por.), teda nepostačuje odôvodnenie, aké sa javí ako primerané pri uzneseniach (§ 176 ods. 2 Tr. por.).

V prípade, že by sudca v tomto prípade svoje rozhodnutie odôvodnil tak, ako mu to prikazuje zákon, nemohlo by sa stať, že by mohlo byť takéto rozhodnutie, už len s poukazom na jeho obsah, použiteľné kedykoľvek, napr. aj o rok alebo o dva po jeho vydaní.

Neodôvodnené rozhodnutie, aké existuje aj v danej veci, je možné použiť z hľadiska jeho obsahu kedykoľvek, pretože nikdy nebude jasné, za akých okolností bola domová prehliadka nariadená.

V danej veci aj skutočne došlo k zneužitiu označeného príkazu na domovú prehliadku, domová prehliadka bola Policajným zborom SR vykonaná až dňa 8. 11. 2007 a v nočných hodinách (viac ako dva týždne po jej nariadení), čo je v zjavnom rozpore s úpravou zákonných podmienok jej vykonania v našom právnom poriadku...

Rozhodnutie Okresného súdu v Trnave zo dňa 24. 10. 2007 pod č. k. OS-TT-V-96-1/2007-OUS-Ntt je arbitrárne, neobsahuje odôvodnenie, a priamo umožňuje a už konkrétne umožnilo použiteľnosť rozhodnutia bez časového obmedzenia vo vzťahu k jeho nepreskúmateľnému odôvodneniu.“.

Na základe uvedeného sťažovateľ zastáva názor, že okresný súd vydaním príkazu na domovú prehliadku porušil jeho základné právo podľa čl. 21 ods. 1 a 2 ústavy, ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto navrhuje, aby ústavný súd rozhodol nálezom nasledovne:

„Príkaz na domovú prehliadku vydaný dňa 24. 10. 2007 sudcom pre prípravné konanie Okresného súdu v Trnave pod č. k. OS-TT-V-96-1/2007-OUS-Ntt sa zrušuje, jeho vydaním bolo porušené právo sťažovateľa na nedotknuteľnosť obydlia podľa čl. 21 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Sťažovateľ netrvá na ústnom pojednávaní, súhlasí s upustením od ústneho pojednávania pred Ústavným súdom, náhradu trov konania si uplatňuje v súlade s vyhl. č. 655/2004 Z. z. za 2 úkony právnej pomoci (á 2 970 Sk + 178 Sk x 2 = 6 296 Sk).“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (I. ÚS 103/02).

Sťažovateľ považuje príkaz na domovú prehliadku okresného súdu sp. zn. OS-TT-V-96-1/2007-OUS-Ntt z 24. októbra 2007 za porušujúci jeho označené základné právo podľa ústavy a právo podľa dohovoru tým, že je nedostatočne odôvodnený a arbitrárny, pričom v ňom nie je uvedená časová hranica vykonania domovej prehliadky.

Podľa čl. 21 ods. 1 ústavy obydlie je nedotknuteľné. Nie je dovolené doň vstúpiť bez súhlasu toho, kto v ňom býva.

Podľa čl. 21 ods. 2 ústavy domová prehliadka je prípustná len v súvislosti s trestným konaním, a to na písomný a odôvodnený príkaz sudcu. Spôsob vykonania domovej prehliadky ustanoví zákon.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého, alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, alebo keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by, vzhľadom na osobitné okolnosti, verejnosť konania mohla byť na ujmu záujmom spoločnosti.

Z citovaných ustanovení vyplýva, že osobitným zásahom do nedotknuteľnosti obydlia je domová prehliadka a možno ju uskutočniť len pre účely trestného konania, na písomný príkaz sudcu a spôsobom, ktorý ustanovuje zákon. V preskúvanom prípade posúdenie opodstatnenosti nariadenia a vykonania domovej prehliadky patrí do právomoci všeobecného súdu, pretože všeobecný súd skúma celý priebeh trestného konania a musí komplexne hodnotiť dôkazy v ňom vykonané, a to aj s ohľadom na ústavnosť zásahu do základných práv a slobôd ďalších osôb týmito dôkazmi dotknutých (§ 2 ods. 4 Trestného poriadku).

Z konštantnej judikatúry ústavného súdu vyplýva aj právny názor, podľa ktorého ak sťažovateľ ako obvinená osoba zastáva názor, že predmetným príkazom na domovú prehliadku boli porušené jeho základné práva a slobody podľa ústavy a dohovoru, môže tento argument uviesť v konaní pred všeobecným súdom vo svojej trestnej veci

a v rámci obhajoby požiadať o vylúčenie dôkazov získaných podľa jeho presvedčenia nezákonnou domovou prehliadkou (III. ÚS 110/05, III. ÚS 97/06).

Ústavný súd po preskúmaní konkrétnych okolností prípadu konštatoval, že uvedený právny názor treba aplikovať aj v právnej veci sťažovateľa. Ústavný súd totiž na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti nenašiel dôvod na to, aby sa v tejto veci neriadil princípom subsidiarity, na ktorom je založená jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. V danom prípade môže sťažovateľ účinne uplatniť všetky námietky, ktoré uviedol v sťažnosti adresovanej ústavnému súdu vo vzťahu k namietanému príkazu okresného súdu na domovú prehliadku v konaní pred všeobecným súdom. Neakceptovanie princípu subsidiarity vo veci sťažovateľa považuje ústavný súd za neprípustné aj preto, že nezohľadnenie právomoci všeobecného súdu by bolo neústavným zásahom do kompetencií všeobecného súdnictva podľa čl. 142 ods. 1 ústavy bez primeraných dôvodov. Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (podobne napr. III. ÚS 83/05).

Po odmietnutí sťažnosti bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa aj ďalšími návrhmi sťažovateľa (napr. úhrady trov konania).

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. októbra 2008